

**Francisci De Fargna Civitatis Plebis Patrii Philosophiæ,
Sacræ Theologiæ, ac J. U. Doctoris ... Commentaria In
singulos Canones De Jurepatronatus**

Qui sparsim tam intrà, quàm extra corpus Juris Canonici vagantur ...

Fargna, Francesco de

Romæ, M. DCC. XIX.

Casus V. Argumentum. Existente de tempore vacationis beneficii Patronalis Persona qualificata, & habili ad formam Foundationis, an Patronus possit differre præsentationem usque ad ultimum diem ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72172)

neantur canere cantu figurato in casu &c. & quatenus affirmativè.

Quintò -- In quibus festiuitatibus, & quo loco, & quatenus affirmativè.

Sextò -- An, & qua punctatura, seu penis Beneficiati prædicti sint mulctandi in casu deficientiæ, in casu &c.

Super quibus emanavit rescriptum; ad Primum Negativè; ad Secundum, & Tertium, Provisum in primo; ad Quartum, Affirmativè; ad Quintum, & Sextum, Arbitrio Ordinarii. Reproposita Causa die 25. Januarii 1716. sub consueto Dubio -- An, & in quibus sit standum, vel recedendum à decisis sub die 23. Februarii 1715. in casu &c. -- prodiit responsum -- In decisis quoad Caldenses, & quoad Beneficiatos S. Catharina, & S. Jo: Evangelistæ recedendum à decisis.

ARGUMENTUM.

Existente de tempore vacationis Beneficii Patronalis Persona qualificata, & habili ad formam Fundationis, an Patronus possit differre præsentationem usque ad ultimum diem termini, ut interim altera Persona non qualificata, quam intendit præsentare, intrà eundem terminum qualificetur.

SUMMARIUM.

- 1 Lex in omni dispositione fraudem abominatur.
- 2 Comparitio, & oppositio passivè vocati assimilatur, & equipollet præsentationi.
- 3 Patronus differre non potest præsentationem usque ad ultimum diem termini, ad effectum, ut inhabilis, hoc medio tempore habilitetur, & præsentari valeat, quando habitas requiritur de tempore vacationis, secùs si requiratur de tempore præsentationis, aut institutionis, & numero 4.

CASUS V.

Fundavit, ac dotavit quidam pius Testator Beneficium simplex in Ecclesia A, cum reservatione Juris patronatus activi favore Primogeniti sui Fratris, & sic de Primogenito in Primogenitum, Juris verò patronatus passivi favore eorum de sua familia, ordinando, quod ad hujusmodi Beneficium semper nominetur, ac præsentetur, ac provideatur aliquis de dicta familia, & si contigerit nullum reperiri de eadem familia, qui velit inservire prædicto Beneficio, tunc, & eo casu Patronus possit deputare aliquem Sacerdotem ad servitutem ejusdem Beneficii, donec, & quousque adsit aliquis de dicta familia, qui de eo provideri possit. Vacato nuper Beneficio Titius de familia contemplata, cum solus esset de tempore vacationis Clericus, & sic capax obtinendi prædictum Beneficium comparuit, & instetit coram Ordinario, ut præsentaretur à Patrono intrà terminum sex dierum, aliàs eis elapsis, si præsentatio de se facta non fuerit, sibi adjudicaretur Beneficium, vigore passivæ vocationis ejusdem Fundatoris. E' contra Patronus cupiens præsentare Cajum de eadem familia, qui de tempore vacationis erat laicus, ut ita se habilitare posset, & suscipere Clericatum tempore habili, ad effectum ut præsentari valeret, non curavit præfatam instantiam Titii, sed comparuit coram Ordinario, petens sibi indulgere tempus à jure concessum ad præsentandum, & distulit præsentationem usque ad ultimum diem quadrimestris, quo præsentavit Cajum, qui antecessenter Clericatum suscepit, & se habilitavit, & institutus fuit ab Ordinario. Hinc quaeritur, an Patronus existente de tempore vacationis Titio Clerico habili de familia contemplata, & instante, ut præsentetur, potuerit differre præsentationem usque ad ultimum diem quadrimestris, ad effectum ut Cajus de eadem familia se habilitari, & præsentari potuisset.

Primo aspectu dicendum videtur non potuisse Patronum differre in hoc casu præsentationem usque ad ultimum diem termini, cum dilatio hæc videatur fraudulenta facta, nimirum ut hoc medio tempore Cajus inhabilis de familia Fundato-

dato.

datoris habilitaretur intrà quadrimestre, ad effectum ut presentari posset ad exclusionem Titii de eadem Familia jam antecedenter habilis de tempore vacationis Beneficii, ac proinde venit improbanda, juxta censuram Legis, quæ in omni dispositione fraudem abominatur, & dispositionem taliter factam reddit irritam, & nullam, *Cyriac. contro. 254. num. 1. Oldrad. consil. 257. num. 41. propè fin. vers. Fraus insuper, Lambertin. de Jurepatr. lib. 2. par. 2. quest. 1. art. 12. num. 8. Tuscb. conclus. jur. 474. litt. F. num. 1. Rota decis. 605. num. 16. par. 5. tom. 2. & decis. 536. num. 167. parte 4. tom. 3. Rec.*

2 Sed adstrictus erat Patronus presentare eundem Titium de tempore vacationisabilem, & iste erat ab Ordinario instituendus, etiamsi non fuisset à Patrono presentatus, dum quando quis est passivè vocatus per Fundatorem non indiget presentatione Patroni, sed dicitur presentatus per Fundatorem, *Abb. in cap. Cum in cunctis §. Inferior n. 10. cum seq. de Elect., Rot. in Asten. Beneficii 10. Decembris 1714. §. Et è contra cor. R. P. D. Anfald., & in Gerunden. juris patronatus 4. Februar. 1715. §. Imò coram R. P. D. Lancetta.* Et per oppositionem, seu comparitionem, quam ipse facit intrà quadrimestre, aut semestre coram Ordinario, dicitur illi jus quæsitum, cum comparitio, & oppositio assimiletur, & æquipolleat presentationi, *Cardin. de Luca de jurepatr. discurs. 49. num. 8. Rota decis. 252. num. 2. & seq. cor. Puteo lib. 3. & decis. 99. nu. 1. cor. Pamphil.*

3 Pro resolutione tamen hujus quæstionis tria distinguenda sunt tempora nimirum, tempus vacationis Beneficii, tempus presentationis, & tempus institutionis; siabilitas, & capacitas assequendi Beneficium requiratur de tempore vacationis; tunc certè Patronus prorogari non potest presentationem usque ad ultimum diem quadrimestris, aut semestris, ad effectum ut inhabilis hoc medio tempore habilitetur, & presentari valeat, sed tenetur presentare eum, qui de tempore vacationis erat habilis, & si hunc presentare negligat, debet tamen hoc non obstante iste habilis de tempore vacationis institui ab Ordinario, dummodo intrà terminum compareat coram hoc, & instet sibi conferri

Beneficium, quia in hoc casu utpote presentatus ab ipso Fundatore, non indiget presentatione Patroni; & ejus comparitio, oppositio, & instantia, facta intrà quadrimestre, aut semestre coram habente instituere habetur loco presentationis ex auctoritatibus superius relatis

4 *§. Sed.* Si verò eademabilitas, & capacitas requiratur de tempore presentationis, aut institutionis optimè potest Patronus differre presentationem usque ad ultimum diem termini; & presentare eum, qui hoc interim se habilitavit, non obstante, quod de tempore vacationis aderat alius habilis, & Ordinarius tenetur superfedere usque ad ultimum diem termini, ut docent *Lambertin. de jurepatr. lib. 2. par. 2. quest. 1. artic. 13. Perez de Lara de Annivers. & Cappell. lib. 2. cap. 9. num. 51. & seqq. Cardin. de Luca de jurepatr. discurs. 45. num. 8. & notavi superius Par. I. Can. V. Cas. XIII. num. 4.*

Nos in presentiarum versamur in hoc secundo casu, dum qualitas Clericatus non fuit requisita à Fundatore in eo de familia contemplata de tempore vacationis, sed de tempore presentationis; unde validè potuit Patronus differre presentationem usque ad ultimum diem quadrimestris, & expectare capacitem Caji, quem presentare intendebat, non obstante oppositio, & instantia Titii ejusdem familiae habilis de tempore vacationis. Hinc patet responsio ad incontrarium allata; procedunt siquidem illa in casu, quo capacitas, &abilitas fuerit à Fundatore requisita de tempore vacationis, non verò de tempore presentationis, aut institutionis.

ARGUMENTUM.

Terminus ad presentandum à jure Patroni concessus, an abbreviari, aut prorogari possit.

SUMMARIUM.

- 1 *Papa habet plenissimam potestatem prorogandi, & abbreviandi terminum Patroni à jure concessum ad presentandum.*
- 2 *Presentatio facta in tempore prorogato, dicitur facta intrà legitima tempora.*
- 3 *Episcopus potest prorogare terminum in sui præjudicium.*
- 4 *Potest etiam illum abbreviare in Edicto per*